

Skalska Elżbieta, rysownicza amatorka. W MNK znajdują się 3 rys. sangwiną jej autorstwa: *Widok jeziora z łodziami i żaglowcem*, 1787, *Nabrzeże jeziora z żaglowcami*, 1788 (oba sygn. i dat.), oraz *Widok na drzewa i fragment pałacu*, ok. 1790.

Być może tożsama z Elżbietą, córką Józefa Skalskiego, królewskiego aptekarza, i Mariany z domu Łuckiej (posiadających w Warszawie kamienicę z apteką i dworek), która „z wdziękami i ukształceniem gruntownym łączyła nadto niepospolity talent muzyczny”; w 1794 poślubiła generała Filipa Haumana (po jego rozwodzie z Konstancją Błęszyńską); zm. 9 V 1832 Uścimów, pochowana obok swojego męża (zm. 1829) w podziemiach kośc. w Opolu Lubelskim.

Kraszewski K., *General Filip Hauman i rodzina Antoniego Malczewskiego*, W. 1888 (odb. z Bibl. warsz.), s. 21-22, 38, 77-78. – *Kat. MNK*, Kr. 1907, s. 101 poz. 1617. – *PSB*, t. 9, 1960, s. 310, s.v. Hauman Filip Wacław (Herbst S.). – *IS PAN*, materiały Słownika art. pol., informacja pisemna Danuty Godyń z MNK, 13 VII 2017.

A. Bernatowicz
uzup. U.M.

Skalska Helena, malarka, najprawdopodobniej amatorka, ze Słochyń (Słochyni) k. Chyrowa, zapewne skoligacona z Eugeniuszem Skalskim, właścicielem tego majątku od 1904 (Bigo J., *Najnowszy skorowidz wszystkich miejscowości...*, Lw. 1904, s. 163). Jest autorką obrazu *Św. Teresa od Dzieciątka Jezus* na zasuwie ołtarza gł. w kośc. par. Św. Wawrzyńca w Chyrowie (ok. 1912). Być może tożsama z „dziedziczką Skalską ze Słochynia”, która namalowała obraz *Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej* (niezachowany) w ołtarzu gł. nowego, zbudowanego w l. 1900-03, kośc. par. w Laszkach Murowanych k. Chyrowa.

Ostrowski J.K., *Kościół par. pw. św. Wawrzyńca w Chyrowie*, [w:] *Kościół i klasztory rzymskokatolickie d. woj. ruskiego*, t. 5, Kr. 1994.

IS PAN, materiały Słownika art. pol., wydruk strony internetowej: http://www.amigo.wroc.pl/kresy/kosciol_1.htm (*Dawne Kresy. Laszki Murowane: świątynie oraz dzieje parafii katolickiej*, na podstawie pracy podyplomowej Beaty Oziembłowskiej, *Ocalić od zapomnienia*, Częstochowa 2000).

A. Lipczik

Skalska Zofia (Zofia J.), malarka, instruktorka wychowania plastycznego. Prowadziła zajęcia z rysunków na kursach dla opiekunek żłobków i przedszkoli zorganizowanych w 1925 w Warszawie (w siedzibie Warsz. Tow. Dobroczynności) oraz na kursach dla wychowawców m.in. w 1927 i 1932. W kwietniu 1928 wzięła udział w wystawie „sportowej” w lokalu ZZPAP w Warszawie (ul. Nowy Świat 19). W TZSP pokazała w t.r. akw. *Georginie*, a w 1934 *Głowę* (pastel); mieszkała wówczas w Warszawie.

Publikowała artykuły z zakresu pedagogiki; m.in. w 1930 w mies. *Dos Kind* (organ Centralnej Organizacji Opieki nad Dziećmi Żyd., nr 4) ukazał się jej tekst *Znaczenie malowania i kreślenia dla wychowania dziecka*, a w 1933 w czas. *Matka i Dziecko* (nr 9) – *Czy dzieci są zazdrosne?*

Spraw. z Działalności Zarządu Warsz. Tow. Dobroczynności za r. 1925, s. 13. – *Kur. warsz.*, 1927 nr 102 (13 IV) wyd. wieczorne, s. 5; 1932 nr 268 (28 IX) wyd. poranne, s. 3. – *Sztuki Piękne*, IV, 1927/28 nr 7, s. 276. – *Przew. TZSP* nr 38, W. 1928; nr 98, W. 1934 (Salon). – *Spraw. TZSP* za 1928, s. nlb. 47; 1934, s. 27. – *Warszawianka*, 1928 nr 97 (6 IV), s. 3. – *Nasz prz.*, 1930 nr 108 (20 IV), s. 9.

J.R.
U.M.

Skalski Aleksander, malarz, fotograf, ur. 1807. Jego prace znane są jedynie z tytułów: *Ignacy Krasicki jako książę bp warmiński*, ol. na kartonie, 1837 (zmniejszona kopia płótna Marcella Bacciarellego), obraz wyst. w 1935 w ZNiO we Lwowie jako wł. Bibl. im. Wiktora Baworowskiego, i *Portret Antoniego Brzezińskiego*, sygn., 1841.

Latem 1858, legitymując się paszportem wyd. t.r. przez władze Lwowa, przybył do Częstochowy, skąd w październiku wyjechał do Warszawy. Co najmniej od 1859 prowadził w Warszawie przy ul. Furmańskiej („na dole”) zakład fotograficzny, oferujący fotografie „w mniejszych nieco ... rozmiarach” niż wykonywane zazwyczaj, ale „po nadzwyczaj przystępnej cenie” (pół srebrnego rubla). S. bawił podobno „długo bardzo czas za granicą i tam wydoskonalił tę sztukę [sztukę fotografii]” (*Kur. warsz.*, 1859); wiadomo, że miał na utrzymaniu rodzinę. W kwietniu 1861 zakład „Aleksander Skalski i Spółka”, którego ofertę poszerzono o pannotypię (technika fotograficzna